

КИШДАК ҲАҚИҚАТ

قىشىدەك ھېقىتى

Узбекистон Республикаси ижтимоий-сүйеси газетаси . 1974 йил 1 январдан чиң бошлаган

1993 йил 20 май

ПАЙШАНВА

№ 88 (5.500).

НАРХЫ:
ОБУНАЧМАГА З СҮМ,
СОТУВДА З СҮМ.

• Шу куннин манзафаси •

Бу йилги күклөм ҳам дәхқончиллик учун ниҳоятда ниҳискин келди. Апрелдин сүнти үй күнүнүн—май бошлаганда бўлуб ўтган кучини ёғингарчиларлар, сел меҳнат ахли учун қатор қийинчиликларни қайтириб чиқарди. Жойларда экши-тикин шишиларниң қайтадан ўтказишга маъжбур бўлниди. Кейинги кунларда ҳаво бирмұнгы исиб, табори оғат оқибатларини бартароф этиш, экшилар парваришини илғорлар тажрибаси, мутахассислар маслаҳати асосида ўтказишга ишконнатратлатти.

ОМИЛКОР ҚАЛОВИНИ ТОПАДИ

Республика мизининг күпчилик вилоятларда бўлган сурекани ёғингарчилар тупроқни зичлаштириб юборди. Натижада қатлоқ ҳавфи туғлини. Уни ёғингарчиларидан сүнг ҳатто дастлабди ҳам гўзаш нюхолининг ўсиши кечинди. Эмридан сўнг ҳарорат бирдан кўтарилиган ерларда айниқса тупроқ кучини зичлашиб, мурға нюхоларга ва тақтида ишлов бернишга тўсизни киради. Бундай шароитда ергалии намиздинга кечини кўзларни сиқилиб колди. Озиёнланниш тартиби бузунди. Қатлоқнинг зарари шу билан тугади. Ривожланнишага қодоми, кейинги агротехники тадбирларни ўз вақтида ўтказишни қийинлаштириди, бегона ултариш кўпайтириди, досидорлик камайшишига олиб келади.

Қатлоқнинг ўз вақтида ишмаслигини илдиз чирин касаллигини ҳам қайтириб чиқарди. У айниқса иккичи, учничи кунларда кескин кучаяди. Шунинг учун илғор ҳўжаликлирда узги билан иккичу кундан кечакта қатқалоқнинг зарари шу билан тугади.

Хўш, жойлардаги аҳвол қандай? Ағуски, кўнгилдайдик деб бўлмайди. Бир мисол. Гузор районидаги «Дружба» жамоа ҳўжалигининг Э. Раҳмонов бошлиқ бригадасида 10 гектарлик майдонда нюхолар кўйкарб ҳатто биринчи чинбарг чиқади.

Қашқадарё вилояти дәхқонлари чигит экиншини ўз вақтида тугаллаб, нюхоларни башлаш юборгандилар. Кейинги кунларда ҳавсонинг кескин ҳўзарига вилойат зарифносаларига ҳам кетта ташвиш қайтириди. 15 май куни бўлуб ўтган кучини давул қишлоқ ҳўжалигига кетаради. Осмонни кора булут коплаб, чакмоқ чакди. Кейин нюхатдай дўлётди. Дўл жалага айланаб, бир пасда ҳаммамёт сувга тўлди. Шамол зўрайиб, дарахт шоҳларни синдириди, ҳатто бозиг дарахтларни кулатди.

Энди парварини башланган махсус комиссия иш бошлаб,

ҚАШҚАДАРЁДА ДОВУЛ

ўзга нюхоларни лойқа ичдида кечакта қатлоқ ҳавфиди. Айниқса, Нишон, Муборак, Гузор, Чирокчи, Якка-бек, Камаши, Караби, Китоб районлари кишлоқ ҳўжалигига жуда кетта ташкил этилди. Осмонни кора булут коплаб, чакмоқ чакди. Кейин нюхатдай дўлётди. Дўл жалага айланаб, бир пасда ҳаммамёт сувга тўлди. Шамол зўрайиб, дарахт шоҳларни синдириди, ҳатто бозиг дарахтларни кулатди.

Вилойат ҳоқимлиги ҳузуридаги махсус комиссия иш бошлаб,

зарар кўрган районларга зудлик билан ёрдам бермокди.

Аҳволни ўрганиши ва вилоятга зарур ёрдам берни максадиди. Узбекистон Республикаси кишлоқ ҳўхлигига вазир Норбек Қаюмов бошчиликнига хукумат делегацияси кишлоқ ҳўхлигидан чиқади. Кейин чирин кишлоқ ҳўхлигидан чиқади. Кета-кета қатлоқ ҳавфиди. Мутахассислар билан маслаҳатлашган ҳолда 5 минг гектар майдонга қайтадан чиқади. Бундай далалар Охунбоевом номли ширкатлар бирлашасида, «Уч қарашмон» давлат ширкатларни башлашади. «Уч қарашмон» давлат ширкатларни башлашади.

И. АМИРҚУЛОВ,
«Кишлоқ ҳақиқати» мухабири.

Ишни ташкил этилди.

ЗАМОН ТАЛАБИ ҚАТЪЙ

ши сигир), 450.205 баш күй (261.208 баш союз), 15.088 баш чүчкә, 765,5 минта (365,5 минтаси тухум қылалыган) товук, 4336 баш йылды боялапты. Қишлоғда емисидан қынналыдик. Апель ойнинг ўтларидар оралы, зикинлари, 25 апрелдан беда ўрими башланди. Айни пайдада жонивлорлар ёзиги озиңлариниң рационация үтказилиши. Сигирлар маҳсулдорлар орталити. Молларнинг кулини сеизиларли оши. У бундан бўён кун сайни кўтарилавади. Бу эса маъмурчиликдан ниноданди.

Дарвоҳе, чорва چорвотурт кун ўн ҳолига ташлаш кўйса бўладиган соҳа эмас. Унга бир кун қаралмаса кўп нарса йўлотилади. Агар лоқайдлик ҳафталауб, ойлаф давом этса-чи? Тураган гапки, у жуда қимматта тушади. Некслар билди айтнишган: чорвани бир йилда тузатса бўлади деган ялигидан. Унинг асорти кўп йилга кетади. Хато ва ўзбўларичилларга йўл қўйилмаслиги учун район ходимлари жиддий шугуланишлари даркор. У кунлик иш тартибидан тушмасиди.

Республика агросаноат комплекси ходимларининг чорвачилника багишланган инглишида кўп фойдали фикрлар билдирилди. Сўзга чиққам оддиг чўпонни, ёзрабар, ёхуд олми тармоқ олидида турган муаммоларни ўз вазифасидан келиб чиқиб айтди. Чунки бугун имкон яратиб берилган эди. Унинг аввалигидарларда ўтган қурултойлардан фарқи ҳам шуда.

Инглишида айниқса, Ҳубекистон Республикаси Бош вазирининг биринчи ўринbosи А. И. Ҳ. Жўрабековинг нутқи чукур таҳлилларга бой буди. Йўнладан, унда шундай дейлайди: «Президентимиз, республика хукумати тармоқда чукур иктисолид ислодот ўтказиш тўргисида қарор қабул килди. Колхоз ва созхолларининг, туман ва вилоятларининг раҳбарларига 1993—1994 йилларда молларни, бинолар ва асбоб-ускуналарни ўн йил ичиди акцияларни сотиб олиш асосида ферма жамоаларни мулкига кишинириш вазифа қўйилди. Улар етиштириладиган маҳсулотнинг ярмини шартнома нархларидан сотадилар, уларга имтиёзли, қўни муддатли ва узоқ муддатли кредитлар берилади, «бундан ташарни озула билин кафолатни таъминлаш низарда тутилган».

Шу иктисолид ислодотдан келиб чиқиб вилоятнимизда тармоқ ривожига эътиборини янада кучайтириш тадбирларни беглигидик. Олим ва мутахассислар тақлифларни ўтгаидик. Шунинси қувончилик, вилиотимиз чорвадорларни давлатда гўшт, сут ва тухум сочиши 1993 йил биринчи чорвотуртака ислодотидан муддатидан иллари адо эттиши. 1992 йилнинг шу давринга ҳарарандага сут етиштириши 2 фона, гўшт 20 фонага кўтарилиши. Тухум ҳам оши: салжум 300 минг донага кўпайди. Вилоят муваффакиятига Ангир районидаги Шароф Рашидов nomli жамоа ҳўжалиги, Ўйсиш районидаги «Боғсун» совхози сингари илорг ҳўжаликлар мунисиб улуши қўшиши. Шунингдек, кўзилатиш масусуми ҳам юкори кўрасаткичлар билан якунланадиги.

Сувли ер билан кўшиб ҳисоблагандага близза 66,5 минг гектар майдонга галла экилган. 96 минг тонна ҳосил инглишириш режалаштирилган. Вилоят аҳолисини дон билан тўлиқ ташмилашга ишконтири бор. Қолаверса галла чорва учун яхши озула ҳамид. Шу ўринда менинг фикрим, Сурхондара шаронтида галланни фақат кузда экан маъзул. Шунда гектаридан 33-40 центнердан ҳосил кўтарилиши мумкин. Чунки май ойнада кузда кунар бирдан қизиб кетади. Экин этилмасдан сомонга айланади. Куттилган ҳосил умайди.

Худога шукр, оқиға Президентимиз раҳнамолигида ривожланиши Ўйидан кетганимиз. Асосий қийинчиликлар ортада қодди. Бирор ағуски, айрим ҳўжалик раҳбарлари жамиятимизда тўрбадан ташлашни кўнглиларни ҳамон чукур тушуниб етмаяптилар чорва. Масалан, фермерлик ҳаракати ҳамма ерда бирдек кўллаб-куватланяпти, деб бўлмайди. Негаки, фермердан жамоа ҳўжалиги эмас, жамият манбаатдор. Фермер бойиси, ҳалқ тўқ яшайди. Тўғри, биз узоқ йиллар тадбиркорликни, ҳалол мэднат туфайли катта фойда олувчининг йўлини тўсиш руҳида тарбияландик. Бу одатни ташлашни вақти келди. Президентимиз шу ва шу каби тўсиқларни сабитқадимлини иш ўйлотади. Унга ергашини, уни кўллаб-куватланиши ўзбекистон чорвадорлардан. Улар боччиликларни ташкилардан фермаларда барча иш кўнглиларидан ишлайди.

Абдуазар ТЎРАҚУЛОВ, Сурхондаре вилоят дехончилик саноат уюшмаси раҳи.

Ҳозир вилоят ҳўжаликларда 130 минг баш қорамол (шундай 36.891 бо-

шни сигир), 450.205 баш кўй (261.208 баш союз), 15.088 баш чүчкә, 765,5 минта (365,5 минтаси тухум қылалыган) товук, 4336 баш йылды боялапти. Қишлоғда емисидан қынналыдик. Апель ойнинг ўтларидар оралы, зикинлари, 25 апрелдан беда ўрими башланди. Айни пайдада жонивлорлар ёзиги озиңлариниң рационация үтказилиши. Сигирлар маҳсулдорлар орталити. Молларнинг кулини сеизиларли оши. У бундан бўён кун сайни кўтарилавади. Бу эса маъмурчиликдан ниноданди.

Дарвоҳе, чорва چорвотурт кун ўн ҳолига ташлаш кўйса бўладиган соҳа эмас.

Унга бир кун қаралмаса кўп нарса йўлотилади. Агар лоқайдлик ҳафталауб,

ойлаф давом этса-чи? Тураган гапки, у жуда қимматта тушади. Некслар билди айтнишган: чорвани бир йилда тузатса бўлади деган ялигидан яшига кетади. Хато ва ўзбўларичилларга йўл қўйилмаслиги учун район ходимлари жиддий шугуланишлари даркор. У кунлик иш тартибидан тушмасиди.

Кенгашда ўн олти киши сўзга чиқди.

Барни ҳаммамни ўйлантираётган муммалор хусусида гапиди. Яъни ўн олти киши ўн олти хил фикр, ўн олти киши дарини айди. Улардан айнича олим Убайдулла Ноисоров кўтагран майдан этишиборимни торти. Жуда тўрги, насл ичада насл бўлниши керак. Наслчилик ишларни яхшиламай турб, кўзланган мақсада эришиб бўлмайди. Зотдор мол баш сонини кўйлайтириши йўлларини излаш нафақат илм кишиларининг, барчамизини бурчимиз. Ҳақиқи чорвадор биринчи навбатда шунга аҳамияти беради.

Албатта, шу билан бирга мўл озука

ғамлаш ҳам шарт. Дехончиликда озуғи кинклинига ишларни даражали юмуш деб қараш ярамайди. Баъзилар бор, фалон гектара макка, фалон гектара газида олишида. Ҳосилорликнинг сурштирисангиз паст. Негаки, мунисиб ер таъланмаган. Белгиланган ўнгай эжандиги экдим кабилида иш тутилган. Энди бугун чен кўйиб ҳосилорликнинг ошириши агрономдан катель талаб қилиш керак. Шундагина беда, макка, лавлагидан кутилган ҳосил олинида. Еринг умри бекор ўтмайди.

Сувли ер билан кўшиб ҳисоблагандага близза 66,5 минг гектар майдонга галла экилган. 96 минг тонна ҳосил инглишириш режалаштирилган. Вилоят аҳолисини дон билан тўлиқ ташмилашга ишконтири бор. Қолаверса галла чорва учун яхши озула ҳамид. Шу ўринда менинг фикрим, Сурхондара шаронтида галланни фақат кузда экан маъзул. Шунда гектаридан 33-40 центнердан ҳосил кўтарилиши мумкин. Чунки май ойнада кузда кунар бирдан қизиб кетади. Экин этилмасдан сомонга айланади. Куттилган ҳосил умайди.

Худога шукр, оқиға Президентимиз раҳнамолигида ривожланиши Ўйидан кетганимиз. Асосий қийинчиликлар ортада қодди. Бирор ағуски, айрим ҳўжалик раҳбарлари жамиятимизда тўрбадан ташлашни кўнглиларни ҳамон чукур тушуниб етмаяптилар чорва. Масалан, фермерлик ҳаракати ҳамма ерда бирдек кўллаб-куватланяпти, деб бўлмайди. Негаки, фермердан жамоа ҳўжалиги эмас, жамият манбаатдор. Фермер бойиси, ҳалқ тўқ яшайди. Тўғри, биз узоқ йиллар тадбиркорликни, ҳалол мэднат туфайли катта фойда олувчининг йўлини тўсиш руҳида тарбияландик. Бу одатни ташлашни вақти келди. Президентимиз шу ва шу каби тўсиқларни сабитқадимлини иш ўйлотади. Унга ергашини, уни кўллаб-куватланиши ўзбекистон чорвадорлардан. Улар боччиликларни ташкилардан фермаларда барча иш кўнглиларидан ишлайди.

Абдуазар ТЎРАҚУЛОВ, Сурхондаре вилоят дехончилик саноат уюшмаси раҳи.

Ҳозир вилоят ҳўжаликларда 130 минг баш қорамол (шундай 36.891 бо-

Бекобод районидаги «Дехонобод» жамоа ҳўжалиги чорвадорлари жориё йилда улкан марраларни кўзлаб меҳнат қилишмоқда. Үрозбой Ҳасоров бошчилни киляётган сут-товар фермасида иш кизини. Бу ерда 1550 баш қорамол бўлниб, шундан 600 таси сигир. Фидойлар молларни зооветеринария қондалари асосида парвариши қилаётганликларни жориё йилда тушади. Некслар билди айтнишган: чорвани бир йилда тузатса бўлади деган ялигидан яшига кетади. Хато ва ўзбўларичилларга йўл қўйилмадалар. Эргашин, Шукир, Орик, Орзик, Абдушукур Ҳўжасев

СУРЛАРДА: фермер Нурмуҳаммад Ҳўжасев ўз ишидан мамнун. Фермернинг жизи Мақсадуходон ҳамниша отасига яни кўмакчи.

Н. АЛМУРОДОВ олган суратлар.

ИЛГОРЛАРГА СОҒА

сингари молбоқарлар, Зебо Оқбўтаева, Бувайда Жимабоева каби сигир соғувчилар юксак магнитларни излашни излашади.

Илгорлар ўзларига биркитилган сурхатириши кинкини даражалини юмуш деб қараш ярамайди. Баъзилар бор, фалон гектара макка, фалон гектара газида олишида. Ҳосилорликнинг сурштирисангиз паст. Негаки, мунисиб ер таъланмаган. Белгиланган ўнгай эжандиги экдим кабилида иш тутилган. Энди бугун чен кўйиб ҳосилорликнинг ошириши агрономдан катель талаб қилиш керак. Шундагина беда, макка, лавлагидан кутилган ҳосил олинида. Еринг умри бекор ўтмайди.

Сувли ер билан кўшиб ҳисоблагандага близза 66,5 минг гектар майдонга галла экилган. 96 минг тонна ҳосил инглишириш режалаштирилган. Вилоят аҳолисини дон билан тўлиқ ташмилашга ишконтири бор. Қолаверса галла чорва учун яхши озула ҳамид. Шу ўринда менинг фикрим, Сурхондара шаронтида галланни фақат кузда экан маъзул. Шунда гектаридан 33-40 центнердан ҳосил кўтарилиши мумкин. Чунки май ойнада кузда кунар бирдан қизиб кетади. Экин этилмасдан сомонга айланади. Куттилган ҳосил умайди.

Худога шукр, оқиға Президентимиз раҳнамолигида ривожланиши Ўйидан кетганимиз. Асосий қийинчиликлар ортада қодди. Бирор ағуски, айрим ҳўжалик раҳбарлари жамиятимизда тўрбадан ташлашни кўнглиларни ҳамон чукур тушуниб етмаяптилар чорва. Масалан, фермерлик ҳаракати ҳамма ерда бирдек кўллаб-куватланяпти, деб бўлмайди. Негаки, фермердан жамоа ҳўжалиги эмас, жамият манбаатдор. Фермер бойиси, ҳалқ тўқ яшайди. Тўғри, биз узоқ йиллар тадбиркорликни, ҳалол мэднат туфайли катта фойда олувчининг йўлини тўсиш руҳида тарбияландик. Бу одатни ташлашни вақти келди. Президентимиз шу ва шу каби тўсиқларни сабитқадимлини иш ўйлотади. Унга ергашини, уни кўллаб-куватланиши ўзбекистон чорвадорлардан. Улар боччиликларни ташкилардан фермаларда барча иш кўнглиларидан ишлайди.

Абдуазар ТЎРАҚУЛОВ, Сурхондаре вилоят дехончилик саноат уюшмаси раҳи.

Ҳозир вилоят ҳўжаликларда 130 минг баш қорамол (шундай 36.891 бо-

шни сигир), 450.205 баш кўй (261.208 баш союз), 15.088 баш чүчкә, 765,5 минта (365,5 минтаси тухум қылалыган) товук, 4336 баш йылды боялапти. Қишлоғда емисидан қынналыдик. Апель ойнинг ўтларидар оралы, зикинлари, 25 апрелдан беда ўрими башланди. Айни пайдада жонивлорлар ёзиги озиңлариниң рационация үтказилиши. Сигирлар маҳсулдорлар орталити. Молларнинг кулини сеизиларли оши. У бундан бўён кун сайни кўтарилавади. Бу эса маъмурчиликдан ниноданди.

Дарвоҳе, чорва چорвотурт кун ўн ҳолига ташлаш кўйса бўладиган соҳа эмас. Унга бир кун қаралмаса кўп нарса йўлотилади. Агар лоқайдлик ҳафталауб, ойлаф давом этса-чи? Тураган гапки, у жуда қимматта тушади. Некслар билди айтнишган: чорвани бир йилда тузатса бўлади деган ялигидан яшига кетади. Хато ва ўзбўларичилларга йўл қўйилмадалар. Эргашин, Шукир, Орик, Орзик, Абдушукур Ҳўжасев

СУРЛАРДА: фермер Нурмуҳаммад Ҳўжасев ўз ишидан мамнун. Фермернинг жизи Мақсадуходон ҳамниша отасига яни кўмакчи.

Н. АЛМУРОДОВ олган суратлар.

ИЛГОРЛАРГА СОҒА

сингари молбоқарлар, Зебо Оқбўтаева, Бувайда Жимабоева каби сигир соғувчилар юксак магнитларни излашни излашади.

Илгорлар ўзларига биркитилган сурхатириши кинкини даражалини юмуш деб қараш ярамайди. Баъзилар бор, фалон гектара макка, фалон гектара газида олишида. Ҳосилорликнинг сурштирисангиз паст. Негаки, мунисиб ер таъланмаган.

